

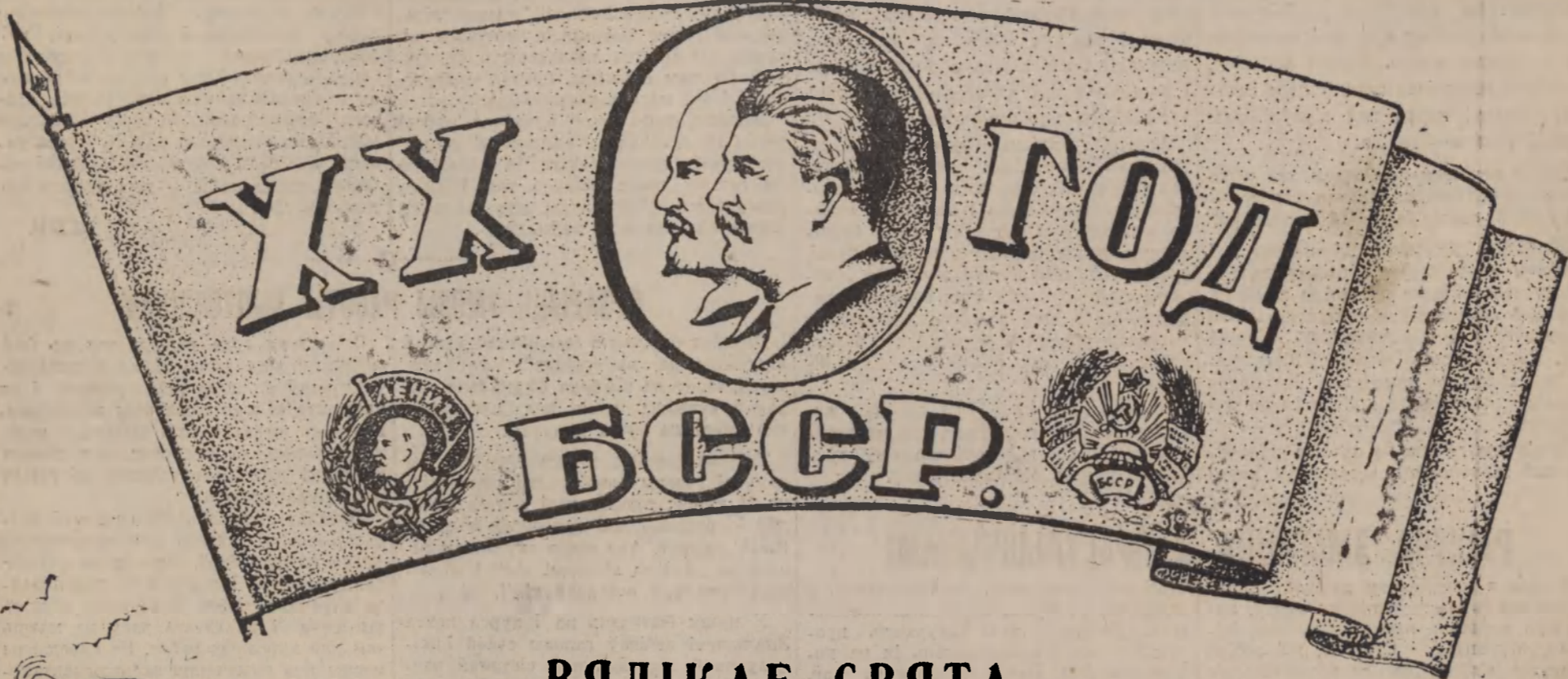
Б-172

1 СТУДЗЕНЯ
1939 г.
№ 1 (75)

Пролетары ўсіх краін, еднайцеся!

ОРГАН
парткома,
прафкома,
дырэкцыі
Беларускага
дзяржаўнага
універсітэта

ЗА ЛЕНИНСКІЯ КАДРЫ

ВЯЛІКАЕ СВЯТА ШЧАСЛІВАГА БЕЛАРУСКАГА НАРОДА

Беларускай савецкай сацыялістычнай рэспубліцы споўнілася 20 год. Гэта гадавіна з'яўляецца вялікім святам шчаслівага беларускага народа, які пад кіраўніцтвам і пры непасрэдным удзеле геніяльных стратэгаў вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі—Леніна і Сталіна—атрымаў сваю дзяржаўнасць, стварыў фарпост сацыялізма на рубяжы Савецкага Саюза.

Вялікі Кастрычнік вызваліў прыгнечаныя народы Беларусі ад капіталістаў і памешчыкаў, ад царскіх сатрапаў і адкрыў шырокі шлях працоўным масам Беларусі да з'яўчых вяршын сацыялізма.

Камуністычная партыя, Ленін і Сталін, іх верныя саратнікі т.т. Ежов, Л. Кагановіч, Орджонікідзе, Фрунзе, Мяснікоў, згуртавалі сілы рэвалюцыі і забяспечылі перамогу.

Вялікі рускі народ аказаў брацкую дапамогу беларускаму народу ў цяжкія годы нямецкай і польскай акупацыі. З іх дапамогай абнаглеўшыя захватчыкі былі разбіты і прагнаны з нашай зямлі.

Магутнасць народаў Савецкага Саюза—у іх непакісным адзінстве і згуртаванасці пад сцягам Леніна—Сталіна. Гэтую ісіну народы Савецкай Беларусі зразумелі яшчэ ў пачатку стварэння рэспублікі. Першы Усебеларускі з'езд саветаў у сваёй дэкларацыі абвясціў: «Рабочыя і сяляне Беларусі, сазнаючы, што яны з'яўляюцца адным з атралаў вялікай пролетарскай арміі, што без цеснага саюза з рабочымі і сялянамі ўсіх савецкіх краін ім не скончыць будаўніцтва новага свабоднага жыцця, не завяршыць пачатых сацыялістычных перабудоў»...

Беларусь у мінулым была царскай калоніяй, у якой нават назва «Белоруссия» вытраўлялася каленым жалезам. Прамысловасць была жалка існаванне. У ёй налічвалася толькі 680 дробных, поўсаматужных прадпрыемстваў з 13 тыс. рабочых. Рабочы дзень цягнуўся 15 гадзін, надзвычайна нізкая заробная плата—восем удзел галоднага існавання рабочых дзярзавольчых Беларусі.

Мачахай была зямля для беларускага сялянства. Лебяды для мякіна была яго ежай. Князі, графы Гогенлое, Вігенштэйн, Паточныя і інш. магнаты ўладалі амаль усёй зямлёй, пакінуўшы жалкія пяскі працоўнаму сялянству. Сялянства шукала «выратавання» ў іншых краях.

Царям, памешчыкам, капіталістам дашылі культуру народных мас, не давалі ім свабодна развівацца.

Песні аб шчасці, песні аб гарачай любові і адданасці да сваёй радзімы, да тварца новага радаснага жыцця таварыша Сталіна спявае шчаслівы беларускі народ. Пад сонцам Сталінскай Канстытуцыі Беларусь ператварылася ў квітнеючую індустрыяльна-калгасную рэспубліку.

Стаханавскі рух забяспечыў высокі ўзровень вытворчасці працы, далейшы рост матэрыяльнага добрабыту працоўных мас.

У нашай сельскай гаспадарцы адбыліся гіганцкія зрукі. Замест сахі і драўляных барон на нашых калгасных палях працуюць трактары і камбайны.

Весела і ваяжна жыюць калгаснікі ордэнаснай Беларусі.

Расце сацыялістычная культура. Дзесятыя вышэйшых школ, тэхнікумаў, рабфакаў, у якіх навуцаюцца 16 тыс. студэнтаў, куцоў кадры савецкай інтэлігенцыі.

У БССР ёсць 7071 школа. На народную асвету траціцца штогод сотні мільёнаў рублёў. Усеагульнае абавязковае навуцанне грамадзян поўнаасо абышчяўлена на тэрыторыі нашай рэспублікі.

Усяго гэтага дасягнулі народы нашай рэспублікі ў выніку ажыццяўлення ленынска-сталінскай нацыянальнай палітыкі, у выніку той дапамогі, якую аказаў нам вялікі рускі народ, партыя большавікоў, наш правадыр, настаўнік і друг—таварыш Сталін.

Падняты траціцца-бухарынскія вяртаны, надзеі ўсіх масцей, імкнуліся адабраць у нас шчаслівае жыццё. Гэтыя зраднікі радзімы хацелі прадаць наш народ польскім і германскім фашыстам, надзець яро капіталістычнага рабства. Але яны праглытыся. Народы Савецкай Беларусі пры дапамозе слаўнай большавіцкай разведкі—НКВД разграмілі асіныя гнязды контррэвалюцыі.

Беларускі народ, згуртаваўшыся навакол нашай слаўнай непераможнай камуністычнай партыі, навакол рулявога сусветнай сацыялістычнай рэвалюцыі—таварыша Сталіна, з бліжучымі перамогамі ўступае ў новы сацыялістычны год. З яшчэ большай энергіяй і энтузіязмам свабодны народ ордэнаснай БССР у цеснай дружбе з вялікім савецкім народам, будзе амагацца за пабудову бласлававага сацыялістычнага грамадства.

С Н О В Ы М Г О Д О М !

Друзья! Мы снова в путь готовы.
Вперед и выше! Новый год
Нас приведет к победам новым
И к новой славе приведет!
То, что мы в год один добудем,
Другим не сделать в десять лет.

Преграды нет советским людям,
Большевикам — преграды нет!
Расти страна, где каждый молоде!
Цвети, советская земля!
Сняйте ярче, серп и молот
И звезды гордые Кремля.

Колхозам, фабрикам, заводам,
Всеелым школьникам—привет!
Друзья, подруги—с новым годом!
Счастливых дней! Больших побед!
Вас. Лебедев-Кумач.

НАПЯРЭДАДНІ УСЕСАЮЗНАГА ПЕРАПІСУ НАСЕЛЬНІЦТВА

Усесаюзны перапіс насельніцтва будзе праведзены ў гарадскіх мясцовасцях з 17 па 23 студзеня 1939 года і ў сельскіх — з 17 па 26 студзеня.

Партыйныя і савецкія арганізацыі павінны яшчэ больш актыўна заняцца пытаннямі падрыхтоўкі і правядзення перапісу.

Асноўнай задачай перапісу з'яўляецца точыны вучот грамадзян краіны сацыялізма. Ён адлюстраве вялікія сушэўна—гістарычныя перамогі сацыялізма ў нашай краіне. Вынікі перапісу, паказваюць шчаслівае жыццё, якое заваяваў савецкі народ пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна.

Даныя перапісу неабходны для яшчэ больш паспяховага планавання работ нашай сацыялістычнай гаспадаркі.

Партком, комсамольскі камітэт і прафком падрыхтоўваюць работу да перапісу насельніцтва пусцілі на самацёк. Партком абмежаваўся вылучэннем 60 інструктароў і шточчыкаў, 35 агітатараў. Вылучаныя агітатары ў большасці да работы не прыступілі. Іх работу ніхто не кантраліруе і ніхто ім не дапамагае.

Бібліятэка нічога не зрабіла для таго, каб забяспечыць шточчыкаў адпа-

веднымі нагляднымі дапаможнікам і літаратурай.

Камісія садзейнічанні старшыня якой член парткома тав. Дзёрш, бяздзейнічае.

Трэба шырока разгарнуць агітацыйна-масавую работу сярод насельніцтва, а таксама асветліць гэта пытанне сярод студэнтаў і навуковых работнікаў, каб кожны ведаў значэнне перапісу насельніцтва. Партыйныя і савецкія арганізацыі павінны зараз жа выправіць недахопы і пакончыць з бяздзейнасцю і бясхлопатнымі адносінамі да гэтага важнейшага мерапрыемства.

Астаткі траціцкіска-бухарынскіх банд, разгромленых нашай слаўнай савецкай разведкай, будуць пытацца рознымі шляхамі шкодзіць і пакасіць справе правядзення перапісу. Яны папярэваюць распаўсюджваць розныя чуўкі, скажючыя сапраўднае значэнне і задачы перапісу. Абавязак кожнага грамадзяніна нашай радзімы, дапамагчы савецкай уладзе ў разаблачэнні і разгроме фаншэіцкіх наймітаў і зраднічаў.

Грамадскія арганізацыі павінны актыўна садзейнічаць таму, каб прадстаўячы перапісе насельніцтва быў праведзены ўзорна, па-большэйшаму.

РАШУЧА ЗМАГАЦЦА З ПРАГУЛЬШЧЫКАМІ

Абавязак наведвання лекцыяў дапамагае набыццю грунтоўных ведаў, арганізуе вучэбны працэс, дысцыплінуе студэнтаў. Студэнт, які робіць прагульшчыкі, з'яўляецца дэзарганізатарам нашай работы, парушальнікам працоўнай дысцыпліны. Там, дзе деканат, комсамольская і прафсаюзная арганізацыі не звяртаюць належнай увагі на працоўную дысцыпліну, прагульшчыкі набываюць масавае з'явішча.

Так на хіміфаку з 1 верасня па 19 снежня пропуск лекцыяў без уважлівых прычын складае 1129 гадзін. Рэкорды ў спазненнях і прагулах зрабілі наступныя студэнты: Сарнова, прапусціла 52 гадзіны Турэжэ — 25, Белянін — 18, Калініна — 12. Гэты спіс можна было б значна прадоўжыць.

Чым жа растлумачыць такое недапушчальнае становішча з наведаннем? Ясна, што гэта можна растлумачыць толькі бяздзейнасцю з боку деканата і грамадскіх арганізацый факультэта. Замест наладжвання свядамой дысцыпліны, рашучай барацьбы з прагульшчыкамі на хіміфаку ім патраўляюць.

НАШ УНІВЕРСІТЭТ

17 год таму назад БДУ ўзнік ва ўмовах яшчэ не ліквідаванай гаспадарчай разрухі, выкліканай дзеяннямі польскіх і нямецкіх акупантаў і грамадзянскай вайной. У яго карыстанні было прадастаўлена толькі тры пакой ў памяшканні адной з сярэдніх школ. Адукацыйна-навуковыя кадры. Універсітэт на 90 проц. абслугоўваўся запрошанымі прафесарамі і іншымі навуковымі работнікамі. Асноўным факультэтам універсітэта быў факультэт, які насіў назву факультэта грамадскіх навук. У гэтага факультэта не было нават вызначанага профіля, і ніхто — ні кіраўніцтва універсітэта, ні выкладчыкі, ні студэнты не ведалі да якой будучай дзейнасці рыхтуюцца студэнты і ў чым заключаецца характар і аб'ём ведаў, якія ім павінны быць даць універсітэт.

Сярод выкладчыкаў была вельмі значная засмежанасць нацдэмаўскімі, паланафіліскімі элементамі, якія знаходзіліся пад апекай ворагаў народа — нацдэмаў, арудваўшых у Наркомаствы.

Але пры ўсіх гэтых недахопах лепшая частка выкладчыкаў і асноўная маса студэнтаў адчувалі, што універсітэту прадстаіць зрабіць вялікую і важную справу. Адчувалася, што наша ўніверсітэт, прызначаны да жыцця ў нашай партыі і Ураду і ўніклішаму ў непасрэдным суседстве з капіталістычнымі краінамі прадстаіць сказаць новае і вялікае слова ў гісторыі нашай савецкай асветы.

Наш малады універсітэт павінен быў

прабудзіць жывыя сілы беларускага народа і прыняць актыўны ўдзел у рэвалюцыйнай сацыялістычнай культуры. Ён павінен быць з рабочых і сялян Беларусі стварыць новую савецкую інтэлігенцыю.

Прайшло 17 год і за гэты кароткі час універсітэт гіманцкі вырас, стаў вылучай вышэйшай навучнай установай Беларусі і адным з галоўных цэнтраў савецкай культуры — сацыялістычнай па аместу і нацыянальнай па форме. Універсітэт мае ў сваім складзе многа сур'ёзных вучоных (акад. Нікольскі, праф. Годнеў, праф. Дзенісаў), а вакол іх растуць маладыя кадры навуковых работнікаў (дац. Фелдэр, дац. Дудкоў, дац. Калішэвіч і рад іншых).

Бібліятэка універсітэта налічвае дзсяткі тысяч кніг. Вучэбная плошча з трох невялікіх пакояў вырасла да трох вялікіх трохпавярховых корпусаў. З універсітэта выдзеліўся рад інстытутаў (медінстытут, інстытут народнай гаспадаркі, пединстытут).

Не глядзячы на такі буйны рост, наш універсітэт працягвае быць маладым вузам, які не перажыў яшчэ ўсіх цяжкасцей росту. У нас усё яшчэ адчуваецца недахоп кніг, недахоп вучэбнай плошчы, недахоп выкладчыкаў. Але гэтыя цяжкасці і недахопы будуць зжыты. Мы ведаем, што ў барацьбе з цяжкасцямі перамога для нас забяспечана, бо мы працуем над кіраўніцтвам вялікай партыі, бо нас падтрымлівае і нам дапамагае вялікі прародзіцаў народаў таварыш Сталін.

Праф. В. ПЕРЦАУ.

УЗОРНА ПРАВЕСЦІ ЗАЛІКОВУЮ СЕСІЮ

На нарадзе ў дырэктара універсітэта па пытанню аб ходзе падрыхтоўкі да зімовай сесіі высветлілася, што деканаты і кафедры да сесіі зусім не рыхтуюцца. Уся іх «падрыхтоўка» з'яўляецца да складання календарнага плана здачы экзаменаў і залікаў.

Выключна бестурботна да пытання забеспячэння праграмамі студэнтаў аднесліся деканы і вучэбная частка універсітэта. Па гістафаку не хапае праграм па гісторыі сярэдніх вякоў, хіміялогіі зусім адсутнічае. Няма праграм па аснове археалогіі, крыніцазнаўства, гісторыяграфіі, рускай літаратуры і др. Маючыся праграмы ніколькі не могуць забяспечыць студэнтаў, бо яны скажаны, дрэнна надрукаваны і ім нельга карыстацца.

Деканы, кафедры, вучэбная частка зусім не цікавіцца пытаннямі сацыялістычнага спароніцтва. Не выпадкова на гэтую дэканат фізіката тав. Шапіра вымушан быў прызнаць, што «ведаецца, гэтым пытаннем не займаліся».

Студэнтам V курсаў на ўсіх факультэтах не створаны нармальныя ўмовы для работы, аўдыторыі за імі не былі замацаваны. На біяфаку рад студэнтаў маюць «хвасты», як т.т. Пенязь, Рудэня і др.

Як правіла на ўсіх факультэтах няма сталага раскладу кансультацый. У выніку гэтага кансультацыі часта зрываюцца.

Экзаменацыйная сесія пачалася. Трэба зараз жа навяртаць увагу на ўдзяленне кансультацый, работу бібліятэкі, кабінетаў, забяспечыць студэнтаў неабходнымі праграмамі, рэкамендацыйнымі спісамі літаратуры і г. д. З свайго боку студэнты абавязаны працаваць так, каб узорна правесці экзаменацыйную сесію і дабіцца максімума выдатных адзнак. Трэба рашуча змагацца з дэзарганізатарамі вучобы і дысцыпліны — вось задача сённяшняга дня.

ЛЕВІН.

СТВАРЫЦЬ УМОВЫ РАБОТЫ ВЫПУСКНИКАМ

Дэканат павінен з выключнай увагай адносіцца да вытворчых планаў курса. Деканат-жа хіміфака фармальна выканаў вучэбны план, але канкрэтны яго змест не аўсім дадатны.

Так, напрыклад, у гэтым годзе мы слухалі газавы аналіз, які праходзілі на II курсе; адпрацавалі аналіз металаў і сплаваў, які прароблен намі на II—IV курсах. Але з-за студэнтам нічога не далі па гісторыі хіміі і аб нашай сучаснай савецкай хіміі.

У нашу бытнасць на I курсе нехта змяніў загады забіваў галовы сваёй ілжэ-навуковай перыядычнай сістэмай элементаў. А аб такой капітальнай працы, як перыядычная сістэма элементаў Мендзэлева, мы маем выключна туманнае ўяўленне.

Студэнты неаднаразова патрабавалі, каб было працягнута некалькі лекцыяў аб перыядычнай сістэме Мендзэлева, аднак деканат не выканаў гэтага заканага патрабавання.

З пачатку года рабочы час не быў загрузан, але з-за гэта адрываюць студэнтаў ад курсавой работы і ад падрыхтоўкі к дзяржаўным экзаменам. Бываюць выпадкі, калі заняткі з раніцы пераносяцца на вечар, а з вечара на другі дзень і студэнтаў аб гэтым не папярэджаюць.

Дэканат не паклапаціўся адвесці спецыяльныя аўдыторыі для самастойнай працы выпускнікоў. Дрэнна падрыхтаваны кафедры і деканат да правядзення курсавых работ. Некаторыя студэнты яшчэ і да гэтага часу не маюць там для курсавых работ. Не адведзены месцы для выканання эксперыментальных работ на курсавых тэмах. Адчувваецца недахоп апаратуры ілітаратуры. Лабаранты дрэнна абслугоўваюць выпускнікоў, а кафедры і деканат на гэта не рэагуюць.

Дэканат і кафедры павінны ў найкарацейшы тэрмін ліквідаваць усе недахопы на курсе.

ВЫПУСКНИК.

ВАНДРОЎНЫ ФАКУЛЬТЭТ

Ворагі народа стараліся ўсякімі мерамі ліквідаваць гістарычную навуку ў нашай краіне. Але яны выкрыты і разгромлены.

Наша партыя і ўрад спецыяльнай пастановай аднавілі пры буйнейшых універсітэтах гістарычныя факультэты. Здавалася б, што Наркомаствы і кіраўніцтва універсітэта павінны ўдзяліць асобную увагу гістафаку. На самай справе гістафак у параўнанні з другімі факультэтамі знаходзіцца ў вельмі дрэнных умовах.

Колькасць студэнтаў на гістафаку бесперапынна расце. А вучэбная плошча, наадварот, змяняецца. У адным корпусе сканцэнтрыраваны біяфак, рабфак, уся адміністрацыя, бібліятэка, студэцкія арганізацыі і тут жа знаходзіцца гістафак. У гэтым корпусе адміністрацыя яшчэ заняла некалькі аўдыторый пад інтэрнат.

Гістафак, як налічвае каля 300 студэнтаў і мае 12 вучэбных груп, вымушан займацца толькі ў трох аўдыторных, ды яшчэ мае адзін гістарычны

кабінет, які скарыстоўваецца для заняткаў, для сходаў і для другіх мэт.

У выніку ўсяго гэтага студэнты і выкладчыкі вымушаны вандраваць па ўсіх карпусах і выпрашаць гадзіны на дзве, якія небудзь куюць хімічнай лабараторыі або заалагічнага музея.

Як на смех кіраўніцтва універсітэта зацвердзіла спецыяльную пасяду дысцетчара. Але-ж дысцетчар — гэта не вучэбная плошча і не можа змяніць сабой аўдыторыю. Не даўна, што на гістафаку бываюць частыя зрывы заняткаў.

Аўдыторыі вельмі малыя і з таму ў іх нельга знайсці ні чарніла, ні другіх прыладаў. Загад дырэктара аб забеспячэнні чарнілам аўдыторнай паіві у паветры.

Новаму кіраўніцтву універсітэта неабходна ва што-б там ні стала палажыць канец гэтым беспарадкам, разгрукіць бязорпус і забяспечыць нармальныя ўмовы для вучобы і работы нашых студэнтаў, а таксама навуковых работнікаў.

ПАРТОН.

Навукова-даследчая работа студэнтаў

На фізадзе разгарнулі сваю работу навуковыя гурткі.

Працуюць два гурткі па тэарэтычнай фізіцы, якімі кіруе дацэнт Фёдараў, гурток па эксперыментальнай фізіцы, якім кіруе дацэнт Некрашэвіч, матэматычны гурток.

На гуртках былі зроблены даклады па тэарэтычнай фізіцы на тэмы: «Аналіз размернасцей» і «Скін-Эфект».

На фізадзе выходзіць навуковы бюлетэнь, у якім удаельнічае многа студэнтаў (Буз — I курс, Трыбуналаў — V курс, Бернштэйн — III курс і др.). Актыўны ўдзел у рабоце бюлетэня прымаюць навуковыя работнікі фізмата, як дацэнт Фёдараў, Нахімоўская і др. Ужо вышлі 5 нумароў гэтага бюлетэня, зараз рыхтуюцца шосты нумар.

У бюлетэні друкуюцца вынікі навукова-даследчай работы студэнтаў па

фізіцы і матэматыцы, як работа тав. Вятхіна, работа студэнта I курса тав. Буза і іншыя.

У бюлетэні асветляюцца найбольш цікавыя і характэрныя тэмы, якія прывучаюць студэнтаў к самастойнай даследчай рабоце. Бюлетэнь азнамяля студэнтаў з новымі праблемамі фізікі і матэматыкі.

Асабліва цікавым аздаем бюлетэня з'яўляецца аддзел задач па вышэйшай матэматыцы і фізіцы.

Недахопам бюлетэня з'яўляецца шракаванне матэрыялаў у скарачаным выглядзе, адсутнічае аддзел па элементарнай матэматыцы і фізіцы. Малы з'яўляў студэнтаў.

Грамадскія арганізацыі факультэта не аддаюць ніякай увагі навукова-даследчай рабоце студэнтаў.

Ц. МЕДНІН.